

מחוץ למגע / שיר לוסקי

התערוכה **מחוץ למגע** של שיר לוסקי התגבשה מתוך מערכת יחסים מתעתעת ומורכבת בין צילום לפיסול, בין דימוי שטוח לחומר תלת-ממדי. מתוך הדיאלוג ביניהם, לוסקי פורשת בפנינו אפשרויות של קיום פיזי מעורפל, חלקי בממשיותו, מוחשי ונסתר בו-זמנית. אותו מרחב מטושטש מופיע תדיר בצילומים של לוסקי, המתחקים אחר הפרעות חומריות: פתחים, שברים, חלונות, חורים ומהמורות. באמצעות הדימויים הללו היא מחפשת אחר אפשרות להיכנס לעומק, לעבור דרך, לצאת מצדם השני של הדברים. זהו ניסיון לפרק את החציצה בין פנים וחץ, ניסיון לאפשר לשני הצדדים המופרדים לזלוג זה אל זה מעבר למחסומי הבטון, הפלדה והגבס.

הקיר המונמך הניצב מול הכניסה לחלל הגלריה מסתיר מאחוריו את קיר הגלריה האחורי, השייך למבנה עצמו. שבר גדול נפער בלוח הגבס, דרכו ניתן להבחין בחלקו של תצלום - המציג גם הוא חור שחור שנפער בבניין, מכוסה בחלקו בבד כחול. ניתן להבחין בצינורות העוברים בקיר, ובשלולית שחורה, אניגמטית, הניצבת לפניו. מישורי הצילום השונים הופכים כאן למיצב אדריכלי הנפרש בחלל, אשר מתחקה אחר האסתטיקה הצילומית וכמו נלכד במסגרת הפריים שמספקים לו קירות הגלריה. השטיחות המאפיינת את הצילום מופרעת על ידי הפיצול לשכבות המיצב העומדות זו אחר זו, אך גם עומק של ממש איננו בנמצא: קיר הגלריה, כמו הצילום המתגלה בחלקו, חוסמים אותנו. ככל שננסה להעמיק פנימה, כך נגלה שהשכבות אינן מעניקות לנו תשובה סופית, אלא רק תהיות נוספות.

השכבות הללו מופיעות בתצלום נוסף של לוסקי. זהו דימוי הלוכד חדר מדרגות ריק מבעד לחלון הפונה לרחוב, ומערבב בתוכו כמה עולמות שלכאורה לא אמורים להתקיים יחד. מלבד מנורה עגולה, התלויה כמו ירח בחלקו העליון של הפריים, אין ולו אלמנט אחד בדימוי אשר ניתן לראותו במלואו: הקיר מוסתר על ידי גרם המדרגות, ואלו מוסתרות עלי ידי חצי עיגול מצויר וגזע עץ - או שמא רק פסל בצורת עץ. מול הציור מונח ספסל, ולפניו קופסא לבנה עטופה ניילון, שעליה נשענים לוחות זכוכית ומשולש עץ צבוע שחור. דבר ניצב מאחורי דבר, כל חלק מוסתר על ידי מה שקדם לו, ועומקו של החלל נכחד אל תוך שטיחות הצילום, המאחד את כל הרבדים על גבי גיליון הנייר השטוח.

הפריים של לוסקי מכיל גיבוב סוריאליסטי כמעט של אובייקטים, שאין להם שיג ושיח זה עם זה. חלקם קשורים במרחב הביתי, כמו גם המדרגות והתמונה, וחלקם - כמו הספסל והעץ - קשורים לעולם המתקיים בחוץ. מעמדם החומרי גם הוא מעורפל ומוטל בספק, מבט נוסף במרכז התמונה יגלה לנו שכבה נוספת: השתקפות של בניין הניצב בחוץ, מאחורי גבה של הצלמת. האור, היוצר את הצילום עצמו, כמו נכנס פנימה והופך לחלק מהדימוי. כך, באמצעות החלון, מבקשים החוץ והפנים להתערבב זה בזה, להתמוסס יחד אל תוך אזור דמדומים שבו לא יופרדו עוד זה מזה.

צינור החודר אל הגלריה מבעד לקיר מחבר גם הוא בין הפנים לחוץ. את צינור המזגן הלבן אנו פוגשים לרוב כשהוא מטפטף בכל פינה על גבי קירותיהם החיצוניים של בניינים, מרפסות ומדרכות בעיר. כאן מתפתל הצינור דרך הקיר דווקא פנימה - בוקע ומתפרץ מתוכו אל תוך הגלריה, כמעין אורגניזם חסר שליטה. הוא משתפך אל החלל, חי כמעט, חושף למולנו את הקרביים הפנימיים של החומר המוצק הממסגר את מרחב הגלריה. כמו חור שחור הבולע הכל לתוכו, או פתחי הגוף האנושי המחברים את חלקינו הפנימיים לעולם שבחוץ, כך גם החורים שנחצבו בקיר פורעים את הסדר הטוב המחלק את העולם לישם' ו'כאן': האם אנחנו בפנים? או בחוץ? כשאנו ניצבים בחלל הגלריה, האם אנחנו בתוך החדר - או שמא מחוץ לקיר? השלוליות השחורות הפזורות ברחבי הגלריה נושאות אופי כפול גם כן. מצד אחד, הן מדמות מעין חומר שנפלט, אולי, מתוך אותם צינורות המתגלים בתוך הקירות: עדות נוספת לשבירת הגבולות, אפשרות נוספת להתקרב אל מה שנמצא מעבר להישג ידינו. מצד שני, השלוליות מייצרות דימוי: שטח הפנים המבריק לוכד השתקפויות של חלל הגלריה, מעתיק ומשכפל את המציאות החזותית הקיימת, הופך אותה למעין אשליה מרוחקת.

השתקפות, כמו לחור ולשכבה, אין קיום עצמאי: שלושתם תלויים במה שסובב אותם. שכבה הופכת לכזו רק כאשר יש דבר מה מעליה או מתחתיה, לפניה או מאחוריה. השתקפות יכולה להיווצר על פני משטח רק כאשר יש דבר-מה שיכול להשתקף באור, והחור הוא ריק חלול הזקוק לחומר סביבו על מנת להתקיים. שלושת האלמנטים הללו, הקשורים כל-כך בעולם החומר, נמצאים כולם גם בתוך עולם הדימויים הצילומי של לוסקי, המבקש לארגן מחדש את היחסים בין רבדים ושטחיות, פתחים וחסימות. תוך התייחסות לטבעם הכפול, **מחוץ למגע** מאפשרת לנו להרהר אודות תוקף קיומי הנובע מיצירה של דימוי - אך גם מתנפץ באמצעותו, ומנכיחה עבורנו את אותו אזור אפור המתקיים בין מה שאנחנו רואים בעולם, לבין מה שיש בו באמת.

הגר בריל
מרץ 2019